

Notă de poziție WWF-România privind primul Catalog Național al Zonelor Prioritare pentru Biodiversitate

1. Rezumat executiv

WWF-România salută publicarea în Monitorul Oficial a primului Catalog național al Zonelor Prioritare pentru Biodiversitate (ZPB) și consideră că operaționalizarea mecanismului reprezintă un rezultat instituțional important pentru îndeplinirea angajamentelor asumate de România în cadrul Strategiei UE pentru Biodiversitate 2030.

Rezultatul fundamental al acestei etape este existența simultană a cadrului legal, privind instituirea conceptului de Zone Prioritare pentru Biodiversitate în Legea Ariilor Naturale Protejate, metodologiei de identificare și a primului Catalog, instrumente fără de care obiectivul de 10% protecție strictă ar fi rămas fără parghiile practice de implementare.

WWF-România apreciază în mod particular acordul RNP–Romsilva pentru includerea în prima versiune a Catalogului a aproximativ 340.000 ha din fondul forestier proprietate publică a statului. Suprafața depășește pragul de 10% din totalul pădurilor statului și reprezintă nucleul principal al contribuției forestiere din actualul Catalog ce completează suprafețele include în regim de protecție strictă până la aceasta dată.

În același timp, publicarea primului Catalog nu încheie procesul și nu validează necondiționat metodologia aflată în vigoare. WWF-România își menține observațiile critice privind modificarea Metodologiei de identificare aprobate prin Ordinul nr. 1.066/2026, desfășurarea consultării publice, riscurile asociate unei aplicări insuficient fundamentate științific și necesitatea dezvoltării unei rețele coerente, reprezentative și funcționale la nivel național.

Primul catalog nu înseamnă că obiectivul de 10% a fost atins. Înseamnă că România dispune de mecanismul prin care îl poate atinge, cu condiția unei implementări adecvate a ZPB-urilor desemnate, revizuirea și consolidarea metodologiei de identificare, implementarea riguroasă pe mai departe a metodologiei printr-un proces transparent și participativ și foarte important, prin asigurarea mecanismelor financiare de compensare a proprietarilor pentru continuarea procesului.

2. Semnificația instituțională a primei versiuni a Catalogului ZPB

Operaționalizarea ZPB trebuie evaluată distinct de evaluarea suficienței suprafețelor incluse în prima versiune. OUG nr. 25/2026, Metodologia de identificare și Catalogul național

formează împreună arhitectura juridică și operațională necesară desemnării, administrării și extinderii viitoare a rețelei.

WWF-România recunoaște efortul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor și al instituțiilor implicate pentru operaționalizarea mecanismului în cadrul jalonului asumat prin PNRR. Practica instituțională arată că obiectivele prevăzute în legislația primară pot rămâne inaplicabile perioade îndelungate în lipsa actelor, procedurilor și instrumentelor subsecvente. Din această perspectivă, ratarea oportunității de instituire a Catalogului ar fi creat riscul menținerii ZPB la nivel de obiectiv formal, fără efecte operaționale, pe termen nedefinit.

Instrumentele adoptate trebuie însă tratate ca perfectibile. Experiența primei etape, informațiile rezultate din fișele ZPB și analiza datelor GIS trebuie utilizate pentru clarificarea regimurilor de conservare, remediarea neconcordanțelor și fundamentarea etapelor ulterioare de desemnare.

3. Contribuția pădurilor statului și dimensiunea rezultatului preliminar

3.1. Acordul RNP–Romsilva

WWF-România apreciază decizia RNP–Romsilva de a-și exprima acordul pentru includerea, încă din prima versiune a Catalogului ZPB, a aproximativ 340.000 ha din fondul forestier proprietate publică a statului. Această suprafață depășește 10% din totalul pădurilor statului și reprezintă o asumare directă, voluntară și substanțială a administratorului silvic public.

Prin efectul includerii în Catalog, mai mult de unul din zece hectare din pădurile proprietate publică a statului administrate de RNP–Romsilva este integrat în rețeaua de zone protejate dedicată prioritar conservării biodiversității. Potrivit evaluării din documentul inițial, această asumare conduce practic la dublarea suprafețelor pădurilor statului aflate într-un regim de protecție orientat spre ocrotirea biodiversității. **3.2. Ponderea ecosistemelor forestiere**

1. Aproximativ 73% din suprafața ZPB, estimată la circa 0,6 milioane ha, este reprezentată de păduri și alte terenuri acoperite cu arbori, însumând aproximativ 0,45 milioane ha, deși acestea ocupă mai puțin de 35% din teritoriul național, respectiv circa 8,31 milioane ha.
2. Pădurile proprietate publică a statului contribuie cu aproximativ 0,34 milioane ha, reprezentând circa 55% din suprafața totală a ZPB și peste 70% din suprafețele împădurite incluse în Catalog, deși pădurile statului ocupă sub 14% din teritoriul României, respectiv circa 3,1 milioane ha.

Aceste date confirmă rolul dominant al ecosistemelor forestiere și, în interiorul acestei categorii, al pădurilor statului în prima versiune a Catalogului. În același timp, concentrarea actuală asupra pădurilor impune, pentru etapele următoare, aplicarea riguroasă a principiilor reprezentativității și proporționalității între tipurile de ecosisteme.

3.3. Comparația la nivel european

Potrivit unei analize comparative imediate, realizată la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene pentru regiunile biogeografice evaluate, cu excepția regiunii boreale europene, suprafața de aproximativ 340.000 ha reprezintă una dintre cele mai mari suprafețe de păduri

ale statului asumate până în prezent de o administrație silvică publică pentru contribuția la obiectivul european de 10% protecție strictă.

Această comparație trebuie utilizată cu precizarea expresă a domeniului său: ea se referă la statele membre și regiunile biogeografice europene analizate și nu include regiunea boreală a Europei. O analiza detaliată a suprafețelor incluse în Catalog vom realiza în perioada imediat următoare.

4. Natura juridică a ZPB și relația cu obiectivul european de protecție strictă

4.1. Suprapunerea cu ariile naturale protejate existente (ANP)

Suprapunerea unei părți importante a ZPB cu ariile naturale protejate existente este compatibilă cu arhitectura Strategiei UE pentru Biodiversitate 2030. Obiectivul de 10% protecție strictă este parte a obiectivului mai larg de protejare a 30% din suprafața terestră și marină. În consecință, faptul că suprafețele ZPB se regăsesc în interiorul unor arii naturale protejate existente nu reduce, prin el însuși, relevanța desemnării.

4.2. ZPB nu constituie o nouă categorie de arie naturală protejată

ZPB nu reprezintă, prin ele însele, o nouă categorie de arii naturale protejate. Catalogul poate include atât suprafețe din arii naturale protejate existente, cât și suprafețe din afara acestora. Elementul juridic și funcțional relevant este instituirea restricțiilor și obiectivelor de conservare prevăzute de cadrul ZPB pentru valorile naturale care justifică desemnarea.

4.3. Conținutul regimului de protecție

Pentru pădurile desemnate ca ZPB, regimul este, în general, compatibil cu conceptul de „protecție strictă” definit prin Ghidul Comisiei Europene care a fundamentat procesul. În cadrul legislativ actual, intervențiile rămân posibile numai atunci când sunt strict necesare pentru conservarea sau restaurarea valorilor naturale ca parte a managementului ZPB, sau pentru înlăturarea cauzelor și efectelor care pot afecta securitatea oamenilor ori pentru prevenirea și combaterea dezastrelor naturale. Intervențiile nu pot fi justificate prin rațiuni economice.

În pădurile primare și multiseculare de tip old-growth nu trebuie să fie posibile intervenții silviculturale. Pentru celelalte habitate forestiere, compatibilitatea unor intervenții cu obiectivul ZPB depinde de justificarea lor punctuală prin necesități de conservare și de respectarea condițiilor stabilite pentru fiecare zonă.

5. Managementul activ în habitatele forestiere

Aplicarea managementului activ poate reprezenta o zonă de risc pentru integritatea ecologică și credibilitatea implementării ZPB. Referirea la management activ nu trebuie interpretată ca o autorizare generală a continuării modului de gospodărire anterior desemnării și nu poate servi drept fundament pentru intervenții motivate economic.

5.1. Condiții de aplicare

3. Intervențiile trebuie realizate exclusiv atunci când sunt necesare și temeinic justificate din perspectiva obiectivelor de conservare ale ZPB.
4. Condițiile și suprafețele pe care intervențiile pot avea loc trebuie să fie prevăzute clar și explicit pentru fiecare ZPB.
5. Atunci când în interiorul aceluiași ZPB sunt stabilite regimuri ori măsuri de conservare distincte, suprafețele aferente trebuie identificate și delimitate clar atât în teren, cât și în materialele cartografice.
6. Necesitatea intervențiilor și autorizarea lucrărilor silvice trebuie supuse unor proceduri specifice, transparente și verificabile.

5.3. Monitorizare

Monitorizarea managementului activ trebuie să demonstreze că eventualele intervenții silviculturale sunt strict necesare pentru atingerea unor obiective specifice de conservare a biodiversității și că nu reprezintă simpla continuare a gospodăririi aplicate anterior desemnării. Această distincție este cu atât mai importantă cu cât, în procesul de desemnare, au avut prioritate suprafețele care îndeplinesc un rol multiplu de protecție.

Astfel, în cazul arboretelor încadrate anterior în regim de conservare pentru îndeplinirea altor funcții speciale de protecție – de exemplu, funcții predominant hidrologice, pedologice, climatice sau sociale – desemnarea ca Zone Prioritare pentru Biodiversitate trebuie să determine o schimbare efectivă a modului de gospodărire.

Așa cum indică însăși denumirea lor, în aceste zone conservarea biodiversității trebuie să constituie obiectivul prioritar, iar intervențiile active să aibă caracter excepțional și să fie aplicate numai atunci când sunt strict necesare pentru menținerea sau îmbunătățirea stării habitatelor ori a speciilor protejate.

Prin urmare, trebuie să prevaleze măsurile cele mai restrictive compatibile cu obiectivele de conservare a biodiversității stabilite, iar intervențiile permise trebuie să fie clar justificate și monitorizate în mod concret, pe baza unor proceduri clare și transparente. Indicatorii de monitorizare trebuie să permită evaluarea efectelor asupra valorilor naturale pentru care zona a fost desemnată, nu doar verificarea formală a executării lucrărilor ca tip de lucrare.

În absența unei necesități de conservare care justifică intervenția sau continuarea acesteia, ecosistemele trebuie lăsate să evolueze natural, în condiții esențialmente neperturbate de activități antropice. Prioritatea imediată trebuie să fie deci aplicarea riguroasă a regimului de protecție în ZPB-urile deja desemnate, în spiritul legislației și al Ghidului Comisiei Europene.

5.2. Reflectarea în amenajamentele silvice

Pentru implementare adecvată, WWF-România recomandă instituirea unei categorii funcționale distincte în amenajamentele silvice, care să reflecte regimul special de protecție al suprafețelor ZPB. Regimul silvic aplicabil trebuie să permită identificarea fără echivoc a obiectivului prioritar de conservare și separarea acestuia de funcțiile productive.

De asemenea, pentru interpretarea și aplicarea adecvată a măsurilor de „management activ”, considerăm necesară adoptarea unor proceduri specifice care să stabilească în mod clar situațiile în care intervențiile sunt justificate, modalitatea de fundamentare a necesității acestora, precum și circuitul de avizare și autorizare a lucrărilor silvice. Decizia trebuie luată într-un cadru interinstituțional, participativ și transparent, cu implicarea, după caz, în funcție de natura și justificarea intervenției, a administratorului ariei naturale protejate.

6. Continuitatea poziției WWF-România și evaluarea cadrului metodologic

WWF-România a susținut consecvent operaționalizarea ZPB, dar a formulat [observații critice privind modificarea Metodologiei de identificare](#) aprobate la 29 mai 2026 prin Ordinul nr. 1.066/2026 dar și anterior, privind [desfășurarea procesului de consultare publică](#).

Recunoașterea valorii instituirii primului Catalog și menținerea criticilor metodologice nu sunt poziții contradictorii. Prima privește existența mecanismului legal și operațional, precum și contribuția concretă a suprafețelor deja asumate. Cea de-a doua privește robustețea instrumentului utilizat pentru continuarea procesului de desemnare și riscurile pe care le implica și asupra cărora am atras atenția.

În raport cu contextul legislativ, WWF-România constată că suprafețele asumate în prima versiune a Catalogului corespund procesului inițiat pe baza [Metodologiei care a fundamentat consultările publice](#) desfășurate în perioada februarie 2025 – martie 2026, consemnate și în Formularele ZPB. Această constatare susține evaluarea pozitivă a rezultatului preliminar, fără a valida automat utilizarea metodologiei în forma aflată în vigoare pentru desemnările viitoare.

Acceptarea necritică a efectelor metodologiei actuale ar însemna acceptarea riscurilor semnalate de WWF: [subminarea a practicilor de silvicultură apropiate de natură specifice la nivel national](#), descurajarea adoptării măsurilor voluntare de conservare aplicate în pădurile cu rol de producție și protecție, afectarea credibilității procesului de desemnare și diminuarea acceptării sociale, în special la nivelul comunităților locale.

7. Condiții prioritare pentru continuarea desemnărilor pentru consolidarea și dezvoltarea unei rețele ecologice funcționale:

7.1. Completarea Catalogului cu suprafețele omise din inventarierea inițială, dar care îndeplinesc condițiile pentru desemnarea ca ZPB area ZPB

Catalogul trebuie completat cu:

- toate rezervațiile naturale și monumentele naturii încadrate deja în categoria funcțională T I;
- toate pădurile încadrate prin amenajamentele silvice în vigoare, avizate în CTAS, în categoriile funcționale 1.5J, păduri virgine, și 1.5O, păduri cvasivirgine, care nu sunt înscrise în Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasivirgine;
- zonele-tampon de protecție (100 m) a siturilor UNESCO, conform ghidului oficial recunoscut de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

Reflectarea integrală a acestor suprafețe este necesară atât pentru evaluarea corectă a contribuției României la obiectivele europene de biodiversitate, cât și pentru dimensionarea adecvată a mecanismelor de compensare pentru proprietari.

În acest sens, Metodologia de identificare și desemnare a ZPB trebuie să includă și prevederi adecvate privind procedurile de actualizare periodică a Catalogului Național al ZPB care să vizeze inclusiv corectarea limitelor acolo unde sunt erori materiale.

7.2. Revizuirea metodologiei pe baze științifice

Metodologia trebuie revizuită pentru a elimina [riscurile semnalate](#) și, nu în ultimul rând, pentru a restabili predictibilitatea, credibilitatea și [acceptarea socială a procesului](#). Aceasta trebuie să stabilească parametri tehnici clari și bine fundamentați pentru prioritizarea suprafețelor propuse pentru protecție strictă, astfel încât desemnarea să nu submineze practicile de silvicultură apropiată de natură și să nu descurajeze aplicarea voluntară a măsurilor de conservare în pădurile cu rol principal de producție.

Un singur exemplu, ușor de înțeles, ilustrează gravitatea problemei: nu poți transforma vârsta de peste 100 de ani într-un criteriu prioritar de desemnare, în condițiile în care vârsta exploatabilității tehnice pentru speciile de bază este cel mai adesea, impusa prin norme, la vârste de 110 – 180 ani (la care se adaugă minim 30 de ani perioada de regenerare). O asemenea lipsă de corelare poate crea un stimulent pervers (ce poate fi considerat chiar un lobby mascat) pentru reducerea vârstei exploatabilității și tăierea mai timpurie a pădurilor și legalizarea recoltării unor cantități mult mai mari de lemn. Consecințele ar putea fi dramatice pentru consolidarea [silviculturii apropiate de natură](#) în România – **obiectiv promovat, în egală măsură, de aceeași Strategie a UE privind biodiversitatea ("Closer-to-nature-forestry" – Cap. 2.2.4).**

Reprezentativitate, proporționalitate și conectivitate

Metodologia revizuită trebuie să asigure dezvoltarea unei **rețele ecologice coerente, reprezentative și funcționale** la nivel național prin aplicarea adecvată a principiului **reprezentativității** și **proporționalității** între tipurile de ecosisteme și consolidarea **conectivității** ecologice. Actuala versiune a Catalogului indică, așa cum am aratat, o concentrare disproporționată asupra ecosistemelor forestiere. Etapele următoare trebuie să crească reprezentativitatea ecosistemelor cu valoare ridicată pentru biodiversitate insuficient acoperite, inclusiv ecosistemele acvatice, zonele ripariene și peisajele silvo-pastorale, și să consolideze conectivitatea ecologică.

Ne exprimăm speranța că finalizarea recentă a [Cadastrului apelor](#), care acoperă aproximativ 70% din lungimea cursurilor de apă cadastrate (peste 55.000 km de cursuri de apă dintr-un total de aproximativ 78.000 km), va facilita includerea cu prioritate în Catalogul ZPB a ecosistemelor acvatice cu valoare ecologică ridicată – cursuri de apă și zone umede adiacente – [împreună cu zonele-tampon de protecție aferente, reprezentate în principal de pădurile ripariene](#). Acestea au un rol esențial în regularizarea cursurilor de apă, menținerea calității apei și asigurarea conectivității ecologice longitudinale și laterale. Totodată, oferă

zone de refugiu pentru speciile terestre în peisajele dominate de culturi agricole intensive și pot asigura conectivitatea rețelei de arii naturale protejate.

Analiza actualului Catalog ZPB arată însă că aceste **coridoare verzi-albastre** sunt aproape inexistente. În condițiile în care apele, malurile și pădurile ripariene instalate natural beneficiază deja de prevederi legale care instituie un regim diferențiat de protecție prin Legea Apelor, desemnarea lor pentru protecție strictă ar consolida aplicarea coerentă și efectivă în teren a măsurilor de conservare. Cadastrul apelor oferă acum [baza spațială necesară](#) pentru identificarea și delimitarea lor, creând o oportunitate excepțională pentru completarea Catalogului ZPB cu o rețea funcțională și conectată de ecosisteme acvatice, zone umede și păduri ripariene.

O altă categorie slab reprezentată în actualul Catalog ZPB este cea a [peisajelor mozaicate silvo-pastorale](#) (agro-silvice) cu valoare conservativă ridicată, formate din alternanța pajiștilor, tufărișurilor și pădurilor, la care se adaugă, după caz, zone umede și habitate de stâncării sau grohotișuri. Aceste „peisaje culturale”, modelate de-a lungul timpului prin utilizări tradiționale, adăpostesc o biodiversitate remarcabilă, asigură conectivitatea ecologică și oferă habitate esențiale pentru numeroase specii. Ele trebuie identificate și protejate ca sisteme ecologice unitare, deoarece gestionarea lor în mod fragmentat, pe categorii distincte de folosință diminuează tocmai valoarea de conservare conferită de caracterul lor mozaicat. Abandonarea terenurilor și dispariția practicilor pastorale tradiționale constituie principalele amenințări la adresa acestor peisaje seminaturale. Prin urmare, completarea Catalogului ZPB trebuie să acorde prioritate și peisajelor reprezentative din această categorie și să asigure conservarea lor prin continuarea utilizărilor tradiționale care le-au creat și menținut.

7.4. Identificare și cartare temeinică

În baza metodologiei revizuite, identificarea și cartarea zonelor potențiale ZPB trebuie fundamentate prin evaluări în teren și nu trebuie limitate de forma de proprietate sau exclusiv de disponibilitatea actuală a datelor GIS. Dat fiind că actuala desemnare a inclus în principal suprafețele pentru care RNP–Romsilva și-a exprimat acordul, procesul trebuie extins la nivel național pe criterii științifice și ecologice dar care să țină cont și evaluarea impactului socioeconomic local – în definitiv discutăm de o prioritizare pentru o țintă de 10%.

7.5. Consultare publică adecvată

Rezultatele identificării și cartării trebuie supuse unei consultări publice adecvate, coordonate de autoritățile responsabile, cu participarea proprietarilor, administratorilor, comunităților locale, mediului științific și organizațiilor interesate. Consultarea trebuie să permită din timp accesul în mod adecvat la datele relevante și să ofere răspunsuri motivate observațiilor formulate.

7.6. Mecanisme financiare predictibile

Continuarea procesului necesită mecanisme financiare de compensare predictibile pentru proprietarii, administratorii și comunitățile afectate de restricțiile instituite în interes public.

Fără un asemenea cadru, extinderea desemnărilor este practic nesustenabilă și risca să amplifice opoziția socială.

8. Finanțarea etapelor următoare

Viitorul Cadru Financiar Multianual al Uniunii Europene, programele naționale de finanțare și Planul Național de Restaurare a Naturii trebuie valorificate ca oportunități pentru finanțarea continuării procesului și integrarea ZPB într-o rețea ecologică funcțională, bazată pe conservare, restaurare și conectivitate.

Resursele financiare trebuie să acopere nu doar compensațiile pentru proprietarii terenurilor, ci și o tranziție justă pentru comunitățile locale implicate în mod tradițional în valorificarea și prelucrarea resurselor naturale, monitorizarea ecologică, consolidarea capacității administrative și mecanismele de participare. Alocarea financiară trebuie corelată cu intensitatea restricțiilor și cu impactul socioeconomic local.

9. Concluzii și poziție finală

WWF-România consideră primul Catalog ZPB un rezultat preliminar important și un fundament real pentru dezvoltarea rețelei până în 2030. Operaționalizarea mecanismului și asumarea a aproximativ 340.000 ha de păduri ale statului trebuie recunoscute ca progrese concrete.

În același timp, prioritatea imediată este consolidarea implementării în suprafețele desemnate, clarificarea și controlul managementului activ, completarea Catalogului cu suprafețele omise și revizuirea metodologiei înaintea unei noi etape extinse de identificare și desemnare.

Abia după revizuirea metodologiei, identificarea și cartarea temeinică, consultarea în mod adecvat a părților interesate și asigurarea ca pre-condiție a mecanismelor de compensare se poate vorbi despre propuneri fundamentate de noi ZPB potențiale și despre condiții pentru o desemnare sustenabilă.

Primul catalog nu este punctul final al obiectivului de 10%, ci infrastructura juridică și operațională care face posibilă atingerea lui. Credibilitatea și sustenabilitatea procesului va depinde de calitatea regulilor, de aplicarea lor în teren, de fundamentarea științifică a extinderii și de capacitatea de a asigura resursele potrivite și acceptare socială.
--